

Mgr Maria Wąsicka-Sroczyńska - streszczenie pracy doktorskiej po polsku

Temat mojej dysertacji doktorskiej brzmi: *Parlamentarne partie polityczne wobec nadawców publicznych w III Rzeczypospolitej Polskiej*.

Zaproponowana problematyka stanowiła próbę podjęcia rozważań na temat stosunku zachodzącego pomiędzy elementem systemu politycznego w postaci parlamentarnych partii politycznych i elementem systemu medialnego w postaci nadawców publicznych. Przyjęta w dysertacji teoretyczna perspektywa stanowiła nawiązanie do dwóch kryteriów zastosowanych przez D. Hallina i P. Manciniego w prowadzonych przez nich badaniach, mianowicie: roli państwa rozumianej jako „stopień i charakter interwencji państwa w system medialny” oraz paralelizmu politycznego koncentrującego się na powiązaniach łączących politykę i media masowe.

Temat rozprawy wymagał kilku doprecyzowań. Po pierwsze, skoncentrowanie się na parlamentarnych ugrupowaniach politycznych podyktowane było tym, że mają one realny wpływ na tworzenie i kreowanie polityki medialnej. Wykorzystując dostępne instrumenty, takie jak: ustawodawstwo, instytucje reglamentujące i kontrolujące rynek medialny oraz sposoby obsady członków publicznych instytucji medialnych mogą, bezpośrednio bądź pośrednio, najsilniej oddziaływać właśnie na nadawców publicznych. Po drugie, zawężenie mediów masowych jedynie do nadawcy publicznego uzasadnione było tym, że przynajmniej z definicji, uchodzi on za dobro wspólne całego społeczeństwa i powinien być przykładem niezależności, bezstronności, obiektywizmu i rzetelności. Z uwagi jednak na traktowanie owego nadawcy w kategoriach instytucji politycznej wpływającej na kształt opinii publicznej, nieustannie pozostaje w gestii zainteresowania polityków.

Ramy czasowe rozprawy obejmowały lata 1989-2015. Cezurę początkową wyznaczyła tzw. nowela grudniowa. Wydany 29 grudnia 1989 roku akt prawny uznawano za początek III Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ wówczas oficjalnie dokonano zmiany nazwy państwa polskiego z Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na Rzeczypospolitą Polską. Momentem zamykającym rozważania był rok 2015. Niniejsza cezura czasowa obrona została ze względu na mające wówczas miejsce wybory parlamentarne i chęć poddania analizie pełnych parlamentarnych kadencji.

Praca składa się ze wstępu, wykazu zastosowanych w pracy skrótów, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel i schematów. W rozdziale pierwszym przeanalizowano dotychczasowe ustalenia badaczy przybliżające problem relacji występujących pomiędzy polityką i środkami społecznego przekazu. W rozdziale drugim

zdefiniowano podstawowe pojęcia związane z komunikowaniem i mediami masowymi. W rozdziale trzecim przedstawiona została ewolucja polskiego systemu partyjnego i zawarty w programach wyborczych stosunek parlamentarnych partii politycznych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji i do nadawców publicznych. W rozdziale czwartym i piątym przeprowadzono analizę mechanizmów, którymi dysponują parlamentarne partie polityczne w stosunku do nadawców publicznych, by móc je sobie podporządkować. Mowa o polityce medialnej i wpływie na mianowanie członków KRRiT personelu publicznych instytucji medialnych.

W pracy wykorzystano metody i techniki badawcze charakterystycznych dla poznania politologicznego i medioznawczego, mianowicie : analizę systemową, metodę porównawczą, metodę genetyczną, metodę instytucjonalno-prawną, analizę zawartości treści i obserwację. Analizę prowadzono przede wszystkim w oparciu o źródła pierwotne, czyli archiwalia zebrane w toku kwerend przeprowadzonych w Archiwum Partii Politycznych Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, w Bibliotece Sejmowej i w Bibliotece Senackiej w Warszawie, a także materiały prasowe, czyli artykuły ukazujące się w dziennikach: „Gazecie Wyborczej” i „Rzeczpospolita” oraz w tygodniach opinii: „Polityka”, „Wprost” i „Newsweek” w latach 1989-2015. Łącznie badaniu poddano ok. 8 tysięcy materiałów. Cennych informacji dostarczyły również źródła wtórne, czyli literatura przedmiotu.

W toku dokonanych analiz autorka doszła do kilku wniosków. Po pierwsze, korelacja ujęcia systemowego i porównawczego jest adekwatna w rozpatrywaniu tematyki skoncentrowanej na relacjach zachodzących pomiędzy partiami politycznymi i politykami a środkami społecznego przekazu. Po drugie, nie wszystkie polskie partie polityczne uwzględniały w programie wyborczym problematykę medialną. Te, które ją akcentowały czyniły to w sposób zróżnicowany. Po trzecie, działalność parlamentarnych partii politycznych sprowadzała się do operowania dostępnymi mechanizmami, czyli stanowienia regulacji prawnych i wpływania na obsadę stanowisk w medialnym organie konstytucyjnym i we władzach publicznych instytucji medialnych. Wspomniane mechanizmy niekiedy były wykorzystywane, a innym razem nadużywane. Przekładało się to na stopień nasilenia polityzacji KRRiT i nadawców publicznych. W ten sposób autorka dowiodła, że następstwem każdych, kolejnych wyborów parlamentarnych były zakrojone na szeroką skalę zmiany w obrębie medialnego organu konstytucyjnego i publicznych nadawców, które przekształcano na podobieństwo aktualnie sprawującego władze ugrupowania politycznego.